

Biblická hodina – 19.03.2026

Suspírium: „Som Bohom iba zblízka?“ znie výrok Hospodina, „a zďaleka už nie som Boh?“ (Jer 23,23) Amen.

Začiatočná pieseň: Chválospev č. 267: „Odpusť, Pane Bože, ...“

Modlitba: Nebeský Otče náš, prichádzame pred Teba s pokorou a tichom v našich srdciach. Ty poznáš naše myšlienky, naše postoje aj naše skryté „pravdy“, ktorými si často ospravedlňujeme sami seba. Pane náš, prosíme Ťa, uchráň nás pred tvrdosťou srdca, pred pýchou, ktorá sa tvári ako spravodlivosť, a pred hnevom, ktorý ničí vzťahy i život. Keď budeme dnes premýšľať nad slovami z knihy proroka Jeremiáša, otvor nám oči, aby sme nevideli len príbeh iných, ale spoznali aj vlastné zlyhania a potrebu Tvojej milosti. Daj nám rozlišovanie medzi Tvojou spravodlivosťou a našou, aby sme nehľadali pravdu bez lásky, ale kráčali cestou, ktorú nám ukázal Ježiš Kristus – cestou milosti, odpustenia a obety. Uč nás neodsudzovať, ale milovať, neubližovať, ale uzdravovať, nebrať, ale dávať. Buď medzi nami prítomný, veď naše slová aj naše srdcia, a premeň nás svojou pravdou, ktorá dáva život. Prosíme Ťa o to v mene Ježiša Krista. Amen.

Biblický text: Kniha proroka Jeremiáša 41. kapitola: „*V siedmom mesiaci prišiel Jišmael, syn Netanju, syna Elišamu, z kráľovského rodu, a s ním kráľovskí veľmoži a desať mužov ku Gedaljovi, synovi Achikáma, do Micpy; tam v Micpe spolu jedli. Vtedy povstal Netanjov syn Jišmael, aj desiati muži, čo boli s ním, napadli mečom Gedalju, syna Achikáma, syna Šafána, a zabili toho, koho babylonský kráľ ustanovil nad krajinou. Jišmael pobil aj všetkých Júdovcov, ktorí boli s Gedaljom v Micpe, aj Chaldejcov, bojovníkov, ktorí sa tam nachádzali. Na druhý deň po zabíí Gedalju, keď ešte nikto nič nevedel, prišli zo Síchemu, zo Šíla a zo Samárie muži – osemdesiat mužov – s oholenými bradami, v roztrhanom rúchu, so zárezmi, v rukách mali dary na pokrmovú obeť a kadidlo a chceli to zanieť do Hospodinovho domu. Vtedy im z Micpy vyšiel v ústrety Netanjov syn Jišmael a pri chôdzi plakal. Keď sa s nimi stretol, povedal im: „Podťe ku Gedaljovi, Achikámovmu synovi!“ Keď prišli do stredu mesta, Netanjov syn Jišmael s mužmi, ktorí boli s ním, ich rozsekal a pohádzal do cisterny. Našlo sa medzi nimi desať mužov, ktorí povedali Jišmaelovi: „Nezabíjaj nás, lebo máme na poli ukryté zásoby pšenice, jačmeňa, oleja a medu.“ Nechal ich a nezabil ich spolu s ich bratmi. Cisterna, do ktorej dal Jišmael pohádzať mŕtvoly všetkých mužov, ktorých pobil s Gedaljom, bola tá, ktorú dal urobiť kráľ Asa pred vpádom izraelského kráľa Bašu; Netanjov syn Jišmael ju naplnil mŕtvolami. Potom Jišmael zajal celý zvyšok ľudu, čo zostal v Micpe, kráľovské dcéry i všetok ľud, čo zostal v Micpe, nad ktorým ustanovil Nebuzaradan, veliteľ telesnej stráže, Gedalju, Achikámovho syna. Keď ich*

Netanjov syn Jišmael zajal, odišiel a chcel prejsť k Ammónčanom. Keď Jochanán, syn Karéacha, a všetci velitelia oddielov, ktorí boli s ním, počuli o všetkých zločinoch, ktorých sa dopustil Netanjov syn Jišmael, vzali všetkých mužov a vyšli do boja proti Netanjovmu synovi Jišmaelovi. Našli ho pri veľkých vodách pri Gibeóne. Keď všetok ľud, ktorý bol s Jišmaelom, zazrel Karéachovho syna Jochanána a všetkých veliteľov oddielov, ktorí boli s ním, zaradoval sa. Všetok ľud, ktorý zajal Jišmael z Micpy, sa vrátil a šiel ku Karéachovmu synovi Jochanánovi. Netanjov syn Jišmael sa s ôsmimi mužmi pred Jochanánom zachránil a odišiel k Ammónčanom. Potom Karéachov syn Jochanán a všetci velitelia oddielov, ktorí boli s ním, zobrali celý zvyšok ľudu, ktorý priviedol späť Netanjov syn Jišmael z Micpy po tom, čo zabil Gedalju, Achikámovho syna, teda udatných mužov, bojovníkov, ženy, deti a eunuchov, ktorých priviedol späť z Gibeónu. Odišli a zdržiavali sa v hostinci Kimhám, ktorý je pri Betleheme. Odtiaľ chceli ujsť do Egypta pred Chaldejcami, lebo sa ich báli, keďže Netanjov syn Jišmael zabil Achikámovho syna Gedalju, ktorého babylonský kráľ ustanovil nad krajinou."

Milí bratia a drahé sestry v Pánovi Ježišovi!

Nebezpečenstvo „pravdy“: Môže sa náš zmysel pre spravodlivosť stať zdrojom hriechu? 41. kapitola knihy Kniha proroka Jeremiáša nehovorí len o vražde, ale o pokrivenom zmysle pre spravodlivosť.

1. Jišmael – keď „pravda“ zabíja

Charakteristika: kráľovský pôvod → „mám právo“. Silný zmysel pre spravodlivosť. Túžba po moci. Neposlušnosť. Nie je to len obyčajný zločinec, ale človek presvedčený o svojej pravde. Najnebezpečnejší človek nie je ten, kto vie, že robí zlo, ale ten, kto je presvedčený, že má pravdu. Hĺbka jeho hriechu: zrada, zabíja počas pohostenia. Preberá moc. Zabíja nevinných, dokonca pácha masovú vraždu, pretože jeho „zmysel pre spravodlivosť“ prepisuje všetko: milosrdenstvo, vzťahy aj Boží poriadok.

2. Gedalja – tragédia milosti

Je varovaný, a predsa dôveruje. Prijíma, dáva šancu. Gedalja predstavuje milosť. V jeho živote je napätie: milosť alebo naivita. Milosť je skutočná, ale nie každý ju správne prijíma.

3. Micpa – posolstvo miesta

Micpa: miesto, kde bol zvolený kráľ Saul. Začiatok Božieho poriadku. Teraz však: mesto zrady, vraždy a náreku. Tam, kde Boh ustanovil poriadok, človek vytvoril chaos.

4. Cisterna – zo života smrť. Pôvodne: zdroj života, voda. Teraz: masový hrob.

Hlboký symbol: pôvodný cieľ → skutočnosť

život → smrť

voda → krv

zachovanie → zničenie

To, čo Boh dal pre život, môže človek svojím hriechom premeniť na smrť.

4. Ničivá sila „pravdy“

Prehnaný zmysel pre spravodlivosť rozbíja vzťahy, zatvrdzuje srdce a nakoniec ničí. Učenie Ježiš Kristus je rozhodujúce: vražda nie je len čin, ale aj hnev a pohrdanie („ráká“). Vražda začína v srdci.

5. Smútok a pamiatka spravodlivých

Prichádzajú pútnici, smútia, chcú priniesť obeť. Prepojenie: Kniha žalmov 102,13–15: *„Ale ty, Pane, trváš naveky, tvoje meno z pokolenia na pokolenie. Povstaň, zmiluj sa nad Sionom, lebo je čas, aby si sa nad ním zmiloval, prišiel stanovený čas! Tvoji služobníci milujú aj jeho kamene, zľutúvajú sa nad jeho prachom.“*

Sú ľudia, ktorí oplakávajú aj pohanov, súcitne hľadajú Boha. Koho skutočne oplakávaš? Za koho sa modlíš, postíš?

Otázka moci

Pontský Pilát hovorí: „Mám moc...“ Odpoveď Ježiš Kristus: „Bola ti daná zhora.“ (Jn 19,10–11) Zdanlivá ľudská moc je len ilúzia, skutočná moc pochádza od Boha.

7. Záver – útek Strach, nedôvera a útek do Egypta. Egypt: návrat na miesto otroctva. Ľudská „spravodlivosť“ napokon vždy vedie k úteku.

„Z Egypta som povolal svojho syna.“ (Kniha proroka Ozeáša 11,1)

8. Božia odpoveď – nie masový hrob, ale kríž

Ostrý kontrast: Jišmael – Boh

zabíja – dáva život

masový hrob – kríž

berie – zachraňuje

sebaospravedlnenie – milosť

Božie riešenie: nezabíja ľudí, nevedie zoznam hriechov, ale dáva svojho Syna. Smrť Ježiš Kristus je milosť. Jeho krv prináša odpustenie. Jeho vzkriesenie prináša život. Človek vykonáva spravodlivosť ako Jišmael – Boh ju uskutočňuje tak, že dáva seba samého.

Otázky na sebareflexiu:

- Kde ospravedlňujem seba na úkor druhých?
- Koho zraňuje môj hnev?
- Som schopný prejavíť milosť?
- Som skôr ako Jišmáel... alebo nasledujem Krista?

41.kapitola knihy Kniha proroka Jeremiáša nie je len príbeh z minulosti. Ukazuje, čoho je človek schopný, keď postaví svoju „pravdu“ nad Boha. A ešte viac: čoho je schopný Boh, keď namiesto spravodlivosti dáva milosť.

Biblický text: Evanjelium podľa Jána 16. kapitola 4b-11. veršov: *„Spočiatku som vám to nehovoril, lebo som bol s vami. Teraz však odchádzam k tomu, ktorý ma poslal, a nikto z vás sa ma nepýta: Kam ideš? Ale pretože som vám to povedal, smútok vám naplnil srdce. Ja vám však hovorím pravdu: Pre vás je lepšie, keď odídem. Ak totiž neodídem, Tešiteľ k vám nepríde. Ak však odídem, pošlem ho k vám. No keď príde, ukáže svetu, čo je hriech, čo spravodlivosť a súd. Hriech je v tom, že neveria vo mňa, spravodlivosť v tom, že idem k Otcovi a viac ma už neuvidíte, a súd v tom, že knieža tohto sveta je už odsúdené.“*

Milí bratia a drahé sestry v Pánovi Ježišovi!

V jednej piesni Jána Bašteckého čítame: „Človek prechádza zmenou tajomnou...“ (Chválospev č. 623 2. verš). Ľudský život je plný zmien. Niektoré sú radostné, iné bolestivé a neisté. Aj učeníci stoja pred veľkou zmenou: Ježiš im oznamuje, že **odíde a už Ho nebudú vidieť tak ako doteraz**. Pre nich je to znepokojujúca správa. No Ježiš ukazuje, že **neprichádza iba niečo horšie**. Jeho odchod znamená začiatok novej etapy – **pôsobenia Ducha Svätého vo svete a medzi učeníkmi**. Aké zmeny v živote nás najviac zneisťujú? Prečo sa často bojíme toho, čo príde po zmene?

1. Duch Svätý usvedčuje svet z hriechu „Usvedčí svet z hriechu... pretože neveria vo mňa.“ Jednou z prvých úloh Ducha Svätého je **odhaliť pravú podstatu hriechu**. Naším prirodzeným stavom nie je viera. Skôr je pre nás prirodzené **žiť bez Boha a spoliehať sa na seba**. Najhlbším hriechom je teda **nevera v Ježiša Krista**. Duch Svätý však otvára oči človeka. Ukazuje mu jeho skutočný stav a vedie ho k pokániu. Takto pôsobil aj pri prvých udalostiach cirkvi v **Skutky apoštolov 2**, keď ľudí zasiahlo Božie slovo a bolo povedané, že boli „zasiahnutí v srdci“. Aj dnes Duch Svätý: odhaľuje našu neveru, premáha našu malovernosť a vedie nás k viere v Ježiša Krista Preto by sme nemali ospravedlňovať svoju neveru, ale **dovoliť Duchu Svätému, aby v nás konal dobro viac, než si vieme predstaviť alebo o čo vieme prosiť**. Prečo je pre človeka ťažké priznať si vlastnú neveru? Ako dnes Duch Svätý oslovuje ľudí?

2. Duch Svätý potvrdzuje spravodlivosť Ježiša „...zo spravodlivosti, lebo idem k Otcovi.“ Ježiš odchádza k Otcovi. Pre učeníkov sa postupne stane jasným, že Ježiš **nielen ide cestou k Otcovi, ale On sám je tou cestou**. Ježiš to povedal jasne v **Jn 14,6**: „Ja som cesta, pravda i život.“ Otázkou však nie je iba to, **kam ide Ježiš**, ale aj to, **kam smerujeme my a náš svet**. Dnešný svet často ukazuje znaky smerovania k záhube. Ale kam smerujeme my – tí, ktorí **nesieme Kristovo meno**? Duch Svätý nás presviedča aj o tom, že: Ježiš je pri Otcovi **pre naše dobro**, je poslušným Synom – bol ním na zemi a je ním aj v nebi, u Otca je pre nás **pripravené miesto** Ježiš hovorí v **Jn 14,1–2**, že ide pripraviť miesto pre svojich. Ježiš teda **neodišiel od nás navždy**, ale **šiel pred nami**. Istý cieľ potom dáva zmysel aj našim ťažkým a neraz kamenistým cestám života. Čo znamená pre kresťana, že Ježiš „šiel pred nami“? Ako mení istota cieľa náš každodenný život?

3. Duch Svätý ukazuje konečné víťazstvo Krista „...zo súdu, lebo knieža tohto sveta je už odsúdené.“ Duch Svätý nás presviedča aj o tom, že **konečné víťazstvo patrí Kristovi**. Vo svete sa často zdá, že zlo má veľkú moc. Ježiš však hovorí, že **knieža tohto sveta je už odsúdené**. To znamená: moc zla nie je konečná a Kristus je Pán. Božie slovo napokon **zvíťazí nad každou mocou zla**. Vyznanie prvej cirkvi bolo jasné: **Ježiš Kristus je Pán**. Boh Ho urobil **Pánom a Kristom**. Otázkou zostáva, či Ho **aj my tak vyznávame**. Kristus je skutočným Pánom sveta. „Knieža sveta“ sa Mu nemôže postaviť, lebo **Kristovo slovo ho napokon porazí**. Kde dnes vidíme zápas medzi dobrom a zlom? Čo znamená v praxi vyznávať: „Ježiš Kristus je Pán“?

Ježišov odchod neznamenal stratu, ale začiatok novej skutočnosti. Duch Svätý usvedčuje z hriechu (nevery), ukazuje spravodlivosť Ježiša a cestu k Otcovi, pripomína víťazstvo Krista nad zlom. Preto Duch Svätý vedie človeka k istote: **oplatí sa nasledovať Ježiša Krista**.

Záverečná modlitba: Vyzývam milých bratov a drahé sestry, aby sa doma vo svojej tichosti pomodlili za to, čo Vás povzbudilo, alebo za tú slabosť, ktorú ste vyrozumeli pri čítaní biblického textu.

Modlitba Pánova

Požehnanie: „Boh nám totiž nedal ducha bojazlivosti, ale Ducha sily, lásky a rozvahy.“ (II Tim 1,7) Amen.

Záverečná pieseň: Chválospev č. 444: „Duch Svätý, Tvoja Božia moc, ...“